



بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

د مولانا سعيد افغاني د سولې او تفاهم، نشراتي ارگان

www.said-afghani.org

آزاده، ټولنيزه، علمي، فرهنگي او نشراتي ارگان



Dr.Said Afghani

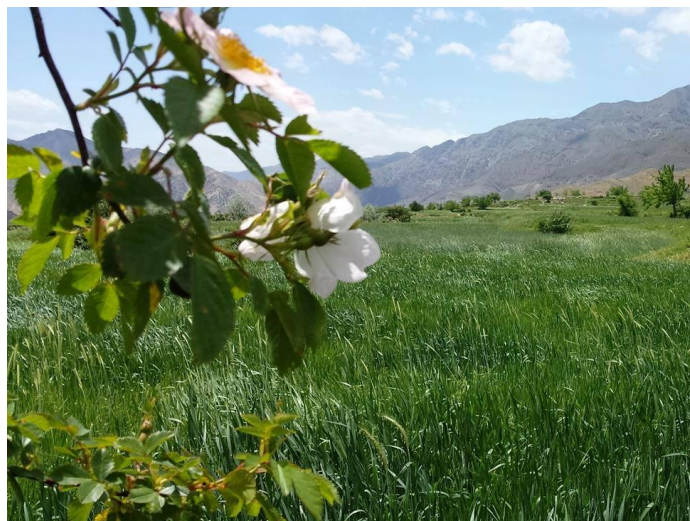
د مولانا سعيد افغاني : آزاده ، ټولنيزه ، علمي ، فرهنگي او نشراتي ارگان ته ښه راغلاست!



داکتر یارمحمد «حیدرزاده»

تاریخ نشر : 29 می 2016 م

آبیاری بمنظور افزایش محصول



آبیاری در زراعت ؛ عبارت از پخش و یا توزیع آب از منابع « آب سطحی و یا آب زیر زمینی » بر روی زمین ، بمنظور رشد ، اخذ محصول و یا حفاظت از محیط زیست است . و جانب هم هدف آبیاری بخاطر « رشد و ادامه زندگی گیاه ؛ حفاظت در مقابل بی آبی ؛ سرد و یا خنک کردن خاک ، حفاظت از املاح مضر در خاک و نرم کردن محل و یا ناحیه شخم خاک » میباشد .

آبیاری کوششی است که انسان بعمل می آورد تا چرخه آب را در جهت تولید محصولات کشاورزی بصورت موضعی « محلی » تغییر دهد و همچنان آبیاری یا آب دهی با در نظر گرفتن مقدار آب و هوا منطقه ؛ نقش کلیدی در تغذیه آبی گیاهان و تمام دورهای نشو نما نباتات ، حبوبات و غله جات تا رسیدن حاصل و آماده شدن دارد و این نورم باید بشکل مسلکی و تخصص در نظر گرفته شود .

ضمناً ؛ افزایش محصول نه تنها بستگی به آبیاری دارید ، بلکه روشهای مناسب کشت معیاری از قبیل تهیه زمین ، استفاده از کود های کمیانی و سموم و تخم های اصلاح شده باعث محصول خوب و با کیفیت میشود

بطور مثال : در کشور های همسایه شمالی وطن ما افغانستان ، بخصوص « تاجکستان و ازبکستان » میانگی برداشت گندم « ۴ تا ۵،۴ تن » در هر هکتار زمین است.

بخاطر اینکه این دو کشور دارای زراعت معیاری با رعایت اصول فنی کاشت ، استفاده از توصیه های متخصصان اکرانومی و مهندس آبیاری و هم استفاده از اصول صحیح رژیم آبیاری با در نظر گرفتن ارقام عناصر مهم اقلیمی از استیش های هایدرولوژی موفق به برداشت این میزان محصول در هکتار شده اند.

با تاسف باید تذکر داد : در افغانستان برداشت گندم از کشت کار غیر معیاری از هر هکتار زراعت آبی ، معمولاً از « ۱،۵ تا ۲ تن » افزایش نیافته است .

بناً ؛ بمنظور معیاری ساختن زراعت و کشاورزی ، توزیع آب و افزایش محصول ، ضرورت است تا بر علاوه تدابیر لازمه مسلکی و تخصصی ، به موادات ذیل توجه معطوف شود :

- آبیاری غیر مسلکی و بدون در نظر گرفتن و مراعت ارقام عناصر مهم اقلیمی چون : « درجه حرارت ، رطوبت و بارندگی » باعث کاهش محصول میشود .

بناً ؛ ضرورت است تا آبیاری بموقع ، با استفاده از سیستم های فنی ، در زمان مناسب و با توجه به نوبته های آبیاری و بخصوص در صورت احتمال وزش باد های گرم و افزایش درجه حرارت در زمان دانه بندی و همچنان بمنظور جلوگیری از چروک و لاغر شدن دانه محصول صورت گیرد.

- آبیاری در کشور ما افغانستان ، سیستم غرق آبی است ! در صورتیکه تدابیر لازمه با نظر داشت میتود و روش تخصص اتخاذ شود و یا هم امکانات سیستم های نوین آبیاری مساعد شود ؛ باعث آن میشود تا در تولید و افزایش محصول، در هکتار « ۳۵ تا ۴۰ در صد » تغییر به وجود بیاید .

- زون بندی آب و هوای از لحاظ مسلک زراعت با در نظر گرفتن ارقام عناصر مهم اقلیمی در انتخاب زمان مناسب کاشت، عمده و اساسی است و جانب هم بالای مراحل فنولوژی دانه ها ؛ از جوانه زنی بذر تا رسیدن دانه ها ، اهمیت بیشتر دارد.

- ارقام درجه حرارت مطلوب برای جوانه زدن دانه غلات از « ۲۵ الی ۳۲ درجه » سانتیگراد گزارش شده است حد مطلوب درجه حرارت برای جوانه زنی بذر گندم « ۲۰ تا ۲۵ درجه سانتی گراد » می باشد. در کشت گندم تیره ما ارقام درجه حرارت « ۱۵ الی ۲۰ درجه سانتیگراد » در اقلیم آسیامیانه گزارش شده است.

- کمبود آب در مرحله فنولوژی باعث کاهش تعداد سنبله ، طول سنبله و تعداد دانه در سنبله می‌گردد. افت عمل کرد در این مرحله فنولوژی بواسطه کمبود آب در مراحل دیگر رشد با تامین رطوبت خاک قابل جبران نیست.

- زمانی میتوان محصول خوب بدست آورد که شرایط زیست و تغذیه گیاه تعادل و سالم باشد و از جانب هم روش کود دادن باید به نحوی انتخاب گردد که قسمت عظم کود بصورت قابل جذب در خاک باقی مانده بماند ولففات کود بصورت شتتو تثبیت و تجزیه در حد اقل ممکن باشد.

- روشهای کشت و تهیه زمین به شیوه قدیم در این عصر فناوری کشت میشود . عملیات شخم زمین و آماده سازی زمین برای کشت با استفاده از نیرو گاو و آهن ؛ اسپار به روش سنتی با گاو و اسپار باعث شخم زمین با کیفیت بسیار خوبی نمیشود .

بنأ ؛ عملیات اگروتکنیک مناسب ترین عمق شخم برای نرم و خرد و زیرو کردن لایه عمق « ۲۵ تا ۳۵ سانتی متر » جهت برگرداندن و زیر خاک بردن بقایای گیاهی می باشد. برای خرد کردن و نرم کردن کلوخه ها لایه عمیق شخم « ۱۰ تا ۱۵ سانتی متر » برای آماده سازی بستر بذر توصیه شده است .

- اگر کشت غلات با تغییر انجام پذیرد و به علت کاهش درجه حرارت خاک مرحله جوانه زنی بذر بیشتر در معرض خطر مواجه با امراض قارچی قرار خواهد گرفت که سبب کاهش تراکم بوته ها در مزرعه میشود.

- در صورت اصلاح سیستم سنتی کهنه آبیاری غرق آبی به سیستم های آبیاری جدید و پیشرفته مانند : « بارانی ، آبیاری تحت فشار و موضعی » میتوان محصول خوب و کافی بدست آورد .

داکتر یارمحمد « حیدر زاده »
داکتر علوم محیط زیست

منابع و ماخذ:

- یادداشت های تحقیقاتی من در مورد رژیم آبیاری از دوره « ماستری - داکتری طی سالهای ۱۹۸۰ الی ۱۹۹۵ » .
- سایت اینترنتی در امور عملیات اگروتکنیک و رشد کشت غله جات در زون های زراعتی کشور سویدن

بازگشت به صفحه اصلی - www.said-afghani.org